

SZEKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállítás:

Kazinczi-utca 8II sz. hvára a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hvára az előfizetési pénzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Maros-Vásárhely, június 9.

(u.) A képviselő választástól még csak egy hét zár el s még semmi mozgás, ha csak a susogásokat, mik egy s más szegletben történnek, annak nem tekintjük, de ezek magukban még nyári szellőnek is igen könnyűk, igen finomak. Vajha a tiszta aether rendes mozgása volna, melyet nem zavar meg a vihar, nem kelt fel utjában fullasztó port, csak a nemesebb illatot hordja.

A pártoknak vagy nagyon tisztába kell lenni embereikkel, vagy egy cseppet sincsenek. A harmadikra, mi legszebb volna s talán legüdvösebb, alig merünk rá gondolni, hogy t. i. mindkét oldalt egy gondolat lelkesíti: félretéve minden pusztán személyes tekinteteket és vonzalmakat, egy munkás és tehetséges taggal ajándékozni meg a képviselőházat.

A legközelebbi napokban hallottunk polgári konferenciáról, de megállapodásaik felől némaság honol. Az ugynevezett magasabb intelligencia körében épen semmi mozgást nem láttunk. És ebben még semmi rossz. — Meglehet, e körök a polgárságra bizzák, hogy válaszsza meg emberét s készek követni a helyett, hogy maguk tennék a kezdeményezést, mihelyt meggyőződhetnek arról, hogy az nem tévutakon jár. Nem épen merünk fogadni rá, hogy így van, de ha csakugyan így volna, nagyon is helyén volna az. A polgárság bizonyára megtalálja emberét a nélkül, hogy idegen helyen keresné azt, megtalálja abban, kiben a tehetséget és munkát becsüli s vonzalmát ezek fűzték a személyhez. Igen, a polgárság felkeresi emberét, ha még sokkal szerényebben visszavonul is; felkeresi önzéstelenül és még a mellett egészen helyes tapintattal is, csak ne zavarja e tevékenységében, ne kábita szédelgésre és vonzolja tévutakra senki. A nép magában soha sem romlik, mint az anyaföld magában hordja a termékenységnek ép anyagát; azok rontják el gyakran az anyagot, a kik művelni akarják s olyat kiereszokolni belőle, minek elemeit sajátkép nem bírja. A nép soha sem szédeleg magában és a legegyszerűbb, annál fogva leghelyesebb utat járja, rendesen apostolai vezetik szédelgésre. Valóban a nép is elmondhatná gyakran, mit a török szultán mondott egykor az ötvenes években, elmerengve a tengernek holdas éjjelén: „Allah, miért gazdagítottál meg annyi jó baráttal!”

A legközelebbi napok halgatag eseményei még inkább meggyőztek arról, hogy felsorolt feltevéseinkben igazunk van. — A marosvásárhelyi polgárság konferenciáiból, két dolog szivárgott ki. Egyik, hogy míg saját kebeléből, önfiai közül választhat, nem akar idegent küldeni. A másik, hogy ifjui erők nevei hangzanak és pedig olyanoké, melyektől várni termékenyítő munkát jogosan lehet, melyekben e képességet tétlenségre kárhoztatni, vagy mellőzni bűn.

A polgárság még eddig nyilvánosan nem lépett fel a nevekké, elhallgatjuk azért mi is. Elhallgatjuk főleg azért, mert nem tudhatjuk, ha nem fogja-e kissé nagyobb mértékben corruptiót terjesztő corteskedés megzavarni a polgárságnak e mindkét tekintetben épen annyira szép,

mint ép irányát, s elvezetni oda, hol a jog és a szabadság nem a haza, hanem egyesek érdekében szivtelenül kizsákmányoltatik; hol a polgárság legszebb szabadság jogát nem becsülni és tisztelni, hanem, mint hitvány és megunt ruhadarabot olcsón áruba bocsátni szokja meg.

Történjék bármiként, mi nem mulaszthatjuk el üdvözölni M.-Vásárhely polgárainak józanságát s ha másként üt ki a dolog, mint a hogy szivünkől óhajtanók, nem a polgárságnak, hanem csak azoknak leszünk képesek beszámítani, kik felejtve a hazát, vak önzéssel, vagy magukat önző érdekek eszközeivé tiportatva, lábaik alá tiportják a legszentebb politikai jogot, és kijátszák a népnek józanságát.

Ez ellenébe mi nem tehetünk egyebet, mint önzéstelenül és tiszta meggyőződéssel elmondjuk a következőket:

A választásjog egyik legfontosabb, de egyzersmind legszentebb joga is a szabad polgárnak, de azt csak az tudja becsülni igazán és egyedül az méltó reá, ki áruba nem bocsátja semmi áron.

Valameddig egy város saját kebelében kaphat méltó képviselőt, magához hűtlen, ha nem küldi azt el. A politikai téren megedzett harcöst az idősbegek köréből, vagy ifju erőf, mely termékeny válik a hazának, de áldása mindig visszahat e városra, melyből kiemelkedett. A fogadott gyermeknek ereiben idegen vér kereng, míg a fiut, kit az anya szült és testéből szakadt ki, nemcsak a hála, a vér vonza és ragadja áldozatokra a talán szenvedő anyáért s dicsőség reá csak az édes gyermektől sugározhat vissza. Ki a máséért megvetette édes gyermekét, nem méltó reá, hogy saját gyermekei megemlékezzenek róla és előbb-utóbb árva lesz az övéhez hűtlen anya.

Nekünk ma nincs szükségünk demonstrációkra. Ellenünk demonstrálnak elegenden s nekünk erő, munkás erő kell ezekkel szemben. Ha M.-Vásárhely ifju erőket fejleszt ki ön kebeléből, gazdagította a hazát, de legelső sorban önmagát s reménye emelkedésre jogosultságot nyer, felvirágzásának magvait vetette el.

Mind az, a ki ezeket tagadni merészli, ha talán nem nyílt ellensége, de legalább is nem őszinte barátja sem a hazának, sem e város polgárságának.

A valódi demokraczia nem a viszonyokat, hanem egyedül a képességet és munkaszeretetet veti mérlegbe a mocsoktalan, tiszta jellem mellett. Mi nem óhajthatunk egyebet, minthogy Maros-Vásárhely polgársága, bírja magát megtartani szilárdon a józan és ép felfogásnak azon az utján, melyet a napokban hallgatagon, zaj nélkül jelzett s bebizonyítsa azt, hogy választási szabadságát igazán megőrzi.

A magyar delegáció üléseiből.

A magyar delegáció első ülése Bécsben máj. 22-én tartatott meg. Elnöknek Majlath Antal gr.; alelnöknek Bittó István, jegyzőkké Bujanovics Sándor, Széll Kálmán és Miske Imre báró; háznagyak Szapári Antal gr. választattak meg.

A hadügyi albizottság, a tengerészeti bizottság, a külügyi bizottság és a pénzügyi bizottság megválasztása után elnök meleg szavakban mond köszönetet a delegációnak személyét találó másodszori bizalmáért.

Lonyay Menyhért, bemutatja a következő előterjesztéseket: A közös államháztartásnak előirányzata az 1872-diki évre; ennek mellékletét, emlékirat a közös külügyminiszterium 1872-diki évi költség-előirányzatához, melléklet a közös államháztartás előirányzatához, előterjesztés a közös főszámszék 1872-diki évi előirányzatára vonatkozó fölvilágosításokhoz, válasz azon határozatokra és kívánatokra, melyeket a két delegáció az 1871-dik költségvetés tárgyalásakor a pénzügyi miniszterium irányában nyilvánított.

Itt közöljük, az 1872-iki közös előirányzatot: Az előirányzat összege 1872-re 5,094,831 frtnyi födözeti összeg levonásával 117,039,838 frt netto-szükségletet tüntet föl.

Ezen szükséglet födözésére 1872-re előirányoztatik 11,843,400 frt vámjövédéki többlet (mely összeg a tavalinál 356,300 frttal kevesebb.) Ennélfogva quotalis hozzájárulás utján födözni való marad 105,196,438 frt. Ebből a reichsrathban képviselt országokra 70% azaz 73,637,506 frt 60 kr esik, Magyarországra pedig 31,588,931 frt 40 kr.

Ezen összeg a tavalinál 663,124 frttal nagyobb.

A költségvetés az egyes miniszteriumokra következőkép oszlik föl:

1) A közös külügyminiszterium rendes netto-szükséglete 3,727,620 frt; a tavalinál 26,648 frttal több. Ugyanezen miniszterium rendkívüli szükséglete 1872-re 79,680 frt. A tavalinál 68,035 frttal kevesebb.

2) A közös hadügyminiszterium összes brutto-szükséglete 1872-re 115,924,935 frt, vagyis a tavalinál 126,241 frttal kevesebb. — Ugyanezen hadi budget összes födözete 4,581,657 frt, vagyis 467,541 frttal kevesebb a tavalinál, mely számok összevetéséből kitünik, hogy a hadügyi nettoszükséglet az idén 341,304 frttal több, mint tavalt.

E költségvetésből esik; a szárazföldi hadsereg rendes költségeire 83,152,543 frt vagyis 6,688,703 frttal több mint tavalt. Ugyanezen hadsereg rendkívüli szükségleteire 15,991,371 frt, vagyis 6,159,448 frttal kevesebb mint tavalt; miből kitünik, hogy a szárazföldi hadsereg nettoszükséglete 1872-re 529,265 frttal nagyobb a tavalinál.

3) A határőri csapatok szükséglete 605,249 frt, vagyis 798,331 frttal kevesebb mint tavalt.

4) A hadi tengerészet összes nettoszükséglete 11,594,070 frt, vagyis 610,370 frttal több mint tavalt.

5) A közös pénzügyminiszterium a központi vezetésre a központi pénztárra és a közös számvédségre 137,789 frtot, azaz 930 frttal kevesebbet mint tavalt; ellenben a nyugdíjakra 1,648,212 frtot, vagyis 5742-vel többet kér mint tavalt. A közös pénzügyminiszterium összes szükséglete 1872-re e szerint 1,786,001 frt, vagyis 4812 frttal több mint tavalt.

A közös főszámszék 1872-re egészben 103,259 frtot, vagyis 2095 frttal többet kér, mint tavalt.

(Folyt. köv.)

A helyi kisdodovoda közgyűléséből

folyó évi június hó 5-én.

Azon többrendbeli legjobb akaratú buzditás után, mely e közgyűlés előtt lapunk hasábjain is hatni akart, — szomoruan kelle azon roppant résztvétlenségen megütnünk, melyet e közgyűlés látogatlanságában tapasztaltunk! Alig volt egy néhány ember jelen! Sok füst, egy kis szalmaláng és — parázs semmi! ez legrovidebb és elég szomorú jellemzése városunk társadalmi munkálkodásának! Hogy szégyen városunkra? erről mi nem tehetünk; nekünk kötelességünk az igazat akárciknek, s az egész városnak is szemébe mondani! A lehangolt gyűléseket h. főbíró Antal Ferencz urat kérte fel a gyűlés vezetésére, ki a gyűlést megnyitván, eddigi bizottmányi elnök tanár Bihari Sándor ur felolvasta az intézet beléletről szerkesztett jelentést, mely e felett az ovoda ügynek általában igen érdekes fejtegetést, buzditó magyarázatát is tartalmazza. Nemcsak tanulságosnak, de szükségesnek tartjuk e jelentést (a t. tanár ur szivességéből) egész terjedelmében közölni, A jelentés szövege következő:

Tisztelt nagy gyűlés! Hogy az embe a társadalomban hivatásának megfeleljen, s lehetőleg boldog legyen, — hogy a társadalom e legfőbb célját megközelítthesse: több uton kell arra törekedni, több eszközök összeműködését kell alkalmazásba vennie. Így munkálnak e nagy célra egyének — intézetek.

A társadalom nagy alkotmányának, nem elég, ha tetőzete cifra és fényes, falai magasak és simák: kell hogy alapja mély és szilárd legyen.

Mint egyének között, nem csak azok tesznek hasznos szolgálatot az emberiségnek, kik magas polcon áll-

lanak s onna: ezrek vagy milliók jó vagy balsorsára hatnak ki, hanem azok is, — s néha talán nagyobb mértékben — kik szerény kis körben észrevétlenül működnek: az egyszerű föld vagy kézmivestől, a mécsnél virasztó tudós vagy országok kormányzójáig, szóval: minden ember, ha a számára kijelölt s általa elfoglalt helyet méltólag betölti, a társadalomnak egyaránt hasznos tagja.

Igy a különböző egyletek és intézetek között is, a világhírű s messze kiható nagyszerűek, s a szerény kis körben, de célravezetőleg működők: egyaránt hasznára vannak az emberiségnek, s egymást kölcsönösen segítik elő.

E téren — hála az emberek résztvevő nemes indulatának s önérdéken felül emelkedő közérzetének, — mindenfelé folytonosan nagyobb munkásságot fejtenek ki, s hazánkban is, kivált e szabadabb önkormányzat korában — a multak mulasztásait is pótolva, több hasznos intézetek keletkeztek, azok közt nagyszerűek is, de alig van köztük üdvösebb az ovoidáknál.

Mert, hogy az ember, emberi s polgári magasabb elhivatásának s a kor fokanként nevelkedő igényeinek megfelelően, hogy a szellemi és testi erők csirájában el ne fojtassanak, nemcsak: hanem folytonos yedés és ápolás mellett fejlesztesse, a nevelést már a bölcsőnél kell megkezdeni, s úgy fokozatosan folytatni.

Az első képzőknek és nevelőknek természetesen a szülőknek, különösen magzataikhoz önfeláldozó szeretettel ragaszkodó anyáknak kell lenniök, kik az első percztől fogva örködnek kisdedeik jólléte fölött; az első gyagyogó szó kiejtése után igyekeznek a naponkint mutakozó szellemi fejlődést ápolni, elősegíteni. És mily fontos a szülőknek — az anyáknaknak, e sokak előtt nagyon könnyűnek tetsző teendőjük? mert tagadhatlan, hogy a kezdetbeni jó irányu nevelés, a még mindenre fogékony lélekben maradandó nyomatok szokott hagyni, s ekkor később el a biztos jó talaj, melyben a belehíntett jó magvak erőteljesen fejlődhesse; ellenben, a kis gyermeki években elkövetett mulasztást, vagy sokszor észrevétlenül is becsusztott hibás irányt, ritkán képes többé bár mily gondos későbbi nevelés kipótolni. Hiszen ha a gyenge csemete fiatal korában ferde irányt vett, soha sem fog az oszlop, vagy árboczfára kinőni; ha a kora dér elheravasztja a fejlődő rügyet vagy bimbót, virágtalanul hull le; ha a virág nincs védve fagyasztó hideg, vagy lankasztó melegtől, ha gyümölcsöt hoz is elő, az teljes fejlődése előtt fergesedve hull alá!

Fontos feladat! de képesek-e minden szülők, a legjobb akarat mellett is, néha a szükséges ismeret és képesség hiányában, máskor társadalmi viszonyaik, hivatali s kereseti foglalkozásaik, — többféle házi bajok, néha be-

teges kedves, vagy még apróbb gyermekekkel elfoglaltatás miatt a két éven túl, fejlődésnek indult gyermekeknek, a szükséges czélszerű képző nevelést megadni; azokat testileg, szellemileg részint tovább fejleszteni, részint megóvni mindazoktól, mi vagy a testet ronthatja meg, vagy az ártatlan lélekbe hinti a romlás könnyen fogamzó magvait.

Fájdalom, de úgy van: hogy a kis gyermekek egy része a cselédszobában nevelkedik; pedig tudjuk, mi hatása van a példának, s a gondtalanul elejtett szóknak. Mit mondjunk azokról, kiket a folytonos utesai lézengések között csak a jó isten véd meg.

Megfontolandó az is, hogy okos felvigyázás és korához mért folytonos foglalkozás nélkül, a gyermek henyévé lesz, s a télettség és unatkozás már e korban is szülője sok rossz hajlam, gondolat és tettnek.

Mindezekből kitűnik, hogy a többféle jótékony intézetek között, mily jótévé hatású, az ártatlan kisdedeket óva képző intézet, s mennyiben vannak általok könnyítve a szülők teendői; hol alkalom nyílik a szegényebb sorsu kisdedeknek is oly czélszerű nevelés alapján részesedni, melyet különben nélkülözni lettek volna kénytelenek, s a szülők nyugodtan járhatnak el napi foglalkozásaikban, mert tudják, hogy gyermekeik gondos felvigyázat alatt óva vannak lelki és testi veszélytől.

De a tehetségek, s azok is, kik netalán otthon is képesek kisdedeik felügyeletére, czélszerűleg vehetik az ovoidákat igénybe, legdrágább kincseik elhelyezésére, hol csak avatott felvigyázó alatt játszva-mulatva gyakoroltatnak a szükséges előismeretekben, s korukhoz illő társaságban töltik idejüket, a mi már magában is nagy előny: mert a gyermek gyermekek társaságában találja magát legjobban, ott honol a nékiek annyira nélkülözhetlen ártatlan vidorság; ily körben ösztintebbek, bátrabbak lesznek, több egyoldalúságot levetkeznek, s korán el kezdik gyakorolni az annyira szükséges testvéri s felebaráti szeretetet.

Tudjuk, hogy a jól rendezett gyermekjáték, részint lélek és testfejítő és edző foglalkozás, részint eszköz a gyermek kedélyének folytonos derült állapotban tartására, minek haszna kiszámíthatatlan.

E czélok vezették e nemes város értelmiségét, előjáróit és polgárait, midőn ezelőtt már 15 évvel, több részvényes és alapító tagok, — kik között első helyen áll e nemes városi község, — egy ovoidát állítottak fel, és tartanak fenn, egyaránt nyitva minden vallásu és nemzeti-ségű kis gyermekek számára.

Az intézet működését a kisdedek körül a közelebbi években mind kedvezőbbnek nyilváníthatom, a mi nagy részben köszönhető óvó t. Lajthai ur szakavatott, buzgó fá-

radhatlan és tapintatos eljárásának; részint pedig intézetünk hasznossága s czélszerűsége felőli meggyőződés nagyobb elterjedésének. Az ovonczok száma némely hónapban meghaladta a százat, közép számításban 80—90 között lehet tenni. A fenn kijelölt szám, bárha kedvező, de még mind nem kielégítő; remélhető azonban, hogy mind nevelkedni fog, mert kedvező jelenetként említhetem hogy az intézet jótékonyágát az utóbbi időkben mind inkább át kezdték érteni, s azt igénybe venni azok, kiknek legnagyobb szükségük van rá, a szegényebb osztálybeliek. Bár tennék minél többen, s megtehetnék: mert a fizetésre képtelenek gyermekei ingyen vétetnek fel, s a rendes havi díj is aránylag nagyon csekély — 35 kr — mondhatni egy napra 1 kr. Mily sok szegény szülő ad ki havonként ennél sokkal többet haszontalanságra, gyakran káros élvezetre, vagy éppen ama felnőtt gyermeke tulságos fényűzésére, kibe kis kori nevelését elhanyagolta; pedig ezen csekély kiadás minden más befektetett tőkénél nagyobb kamatot hajt: gyermeke esztét, szívét nemesíti- fejté általa, s védi a megromlástól.

Anyagilag, ha a közelebbi mult években nagyszerű eredményeket nem mutathatunk is fel, mindamellett intézetünk nem csak fennakadás nélkül fennállott, hanem némileg gyarapodott is. A magán segélyezéssel pártolást, akarom hinni, hogy nem a részvéletlenség csökkentette, hanem inkább — részben a viszonyok sulya, részben pedig az is okozta, hogy intézetünk most már nem egyedül áll a jótékony intézetek között, mint keletkezésakor, hogy így a polgárság kizárólagos pártolását vehetné igénybe. Az utóbbi időkben annyi mindenféle különböző — mind szükséges és pártolást érdemlő jótékony intézetek keletkeztek, hogy egynek részére nagyon sok nem juthatott. Bizunk mindamellett, hogy polgártársaink áldozatkészsége nem fog hiányozni intézetünk iránt, ha alkalmilag arra újból föl fogjuk kérni. Kevésbé menthetők azok, kik rendes tartozásaikat: — kamatot, ovásdíjt fizetik pontatlanul, mit mutat a nagy hátrálék. De mivel meintsük az áldozatot nem kívánó személyes részvét és érdekltség hiányát? mit most is tapasztalunk.

Az intézet jövedelme állott: kamat — ovásdíj — új évi üdvözlések megváltása — hangverseny — báljövédelméből, s nagyon kevés magán ajándékból. E jövedelemből fedezte a bizottmány, évi nyolcz és kilencz száz forint közti kiadásait, s gyarapította valamivel a tőkét is; mely — ide nem számítva e nemes városi község által alapított 6%-kal kamatazó 5000 forint fölmondhatlan tőkét: — volt a kezdő 1856-ik év végével 1022 ft 47 kr; az 1866-ik év végével a hátrálékot is belé számítva 6192 ft 47 kr; az 1867-ik év végével 6595 ft 94 kr; az 1868-ik év végével 7425 ft 44 kr; az 1870-ik év

TÁRCZA.

A pünkösti rózsa.

(Egy barátom naplójából.)

(Folytatás és vége.)

Delneiéknél nagy sürgés-forgás volt kinn és benn, mert szokás szerint sok volt a vendég bucsu alkalmával a vendégszerető háznál: mert nemcsak szerettek ide jönni Delnei bátyám jó emberei, de ki sem is merték volna kerülni, mert aztán Delnei kereste volna fel őket bármi távol laktak legyen — a szájával, s ettől féltek.

Nem untatlak barátom, a társaság bemutatásával, s a mi ott lefolyt késő estig, míg a vendégek legnagyobb része az uttól is fáradtan, nyugodni ment; halálom unalmat okozott magamnak is akkor, mert Agnesemmel — ki egy sereg asszony s leány között volt — egy szót sem válthatték. Tíz óra tájban egyedül maradtunk Delneiék, a néni, Agnes és én. Delnei különben sem állotta ki soha, ha egy leány s ifju együtt volt közelében, hogy ezekre csintalan czélszásokat ne lövöldözzön; most annyival is inkább rágyújtott kedvencz témájára, mert úgy az én, mint Agnes csüggőket sohajásaink s bizonyára zavart magunkviselete bő tápot nyújtottak jó kedvének. Megvallom, hogy ezuttal szörnyen boszantott és sértett Delnei bátyám kötekedése, s már-már kifakadni vagy elmenni akartam. De valahányszor Agnes félénken fölemelt pillantásával találkoztam szemem, mindannyiszor elenyészett mindkét irányu szándékom. Nem fakadtam ki Delnei ellen, és az elmenésből sem lett semmi.

A néni egész este igen keveset szolt hozzám, s gyanakvó szigoru szemekkel vigyázott minden mozdulatomra. Agnes szemeiben is valami szemrehányás, vagy szomorú bizalmatlanság féltet olvasni, s így három oldalról éreztem magamra szakadni a fájdalom és boldogtalanság leverő súlyát. E közben már éjfél felé haladt az idő; Delnei is kivette a maga mulatsága részét s ásitozni kezdett. Én gondolataimba merülve, nem számolhattam most az illem szabályaival s mereven ültem helyemen, míg a kedves Delneiné vállamra téve kezét, örövidám hangján megszólított:

— No, ne busuljon már többet édes Firtosi, hisz Áges még holnap is itt lesz.

Mint égő kanóc estek Delneiné szavai a belsőmben forrongó tületemre; ... el voltam árulva, s tovább nem tarthatva magamon, lázas hévvel ragadtam meg Delneiné sympathikus kezét s csókjaimmal halmozva ismétlém: „Agnes, — — még holnap is itt lesz“.... Egy gyenge sikoltást véltem hallani s kerestem szememmel azt, kivel szívem annyira betelt, — de ő sehol sem volt.

E jelenetnél Delnei bátyámnak is egészen kiment az álom szeméből, de a kötekedés is elhagyni látszott őt; mellém jött, s nála oly ritkán észlelhető komoly hangon mondá:

— Öcsém, soha se gyermekeskedjék az efféle dolgokkal; ni ni, hiszen itt a sógorasszony (Somosdinét távoli rokonság jussán így szokta nevezni), s erről tudna ő tenni, s én azt gondoltam, hogy azt a leányt is lelte

valami, és ennek a kettőnek egy az orvossága, ha mondom....

A néni valami apprehendálás féltet emlegetett, a mire én akkor nem igen bírtam figyelni; hanem ellenkezőleg indulataim árjától elsodortatva, a néni kezeit ragadtam meg, és első szerelem lángoló szavaival kértem adná nekem leányát, ki nélkül tovább nem élhetek....

Magam sem csudálom a néni meglepetését és zavarát, melyből csak annyit tudott kifejezni hirtelenében, hogy az nem megy ilyen hirtelen, s még kétszer is meg kell ezt gondolni.... Amde a dolog ennyire menyén, nem lett volna földi hatalom, mely Delnei bátyámat esata közepén takarodásra bírhatta volna; neki fogott azért az ostromnak a néni szigora és fontolgatása ellen; s egy jó fél órai sűrű sortüz után az életbölcsesség, házi boldogság és atyafiságos confidenczia nehéz lövegeiből, — az én drága Delnei bátyám egy föltételes kapitulációt eszközölt ki számomra, mely szerint Agnes nyilatkozék az én lobogóm kitűzése tárgyában....

Delneiné önkéntesen elindult a herold szerepében Agneshez a másik szobába, de pár percz mulva rémült areczal futott vissza, s mi mindnyájan egyetlen gondolatól megragadva, kérdés nélkül siettünk a másik szobába, hol Agnest eszméletvesztve egy ágyon találtuk. Életemben először éreztem a kétségbeesés kínait, s csak nem eszméletemet vesztém én is, mialatt sikerült az asszonyoknak Agnest magához téríteni. Hozzája rohantam, s nem használt semmi tartóztatás. Agnes bágyadt szemeit reám függeszté, s alig hallhatólag mondá:

— Feri, ugye-e nem a rózsatőrt akarsz elvenni?... oh, mert akkor kár volt félbrennem.... Én nem értém meg ugyan a lány rejtélyes szavait, s csak állapotja képményeinek tartám, de forró csókjaimmal erősítém lelkem egyetlen eszméjét, hogy őt, és senki mást, csak ő érte magáért és semmi egyébért a földön, szeretem és nélküle nem élhetek.

Agnes rövid időn egészen felüdült, s vidám és boldog volt; a mit látva Delnei, a néni minden ellenvetésével daczára ott nyomban megtartatta közöttünk az eljegyzést. Megáldám szívemben e türelmetlen embert, mint legnagyobb jótévémet! Boldogan pihentünk le mindnyájan késő éjjel, s csak a néni zsémbelt csendesesen magában, hogy ő még se hitte volna, hogy leányát „férjhez hozza“ erre a bucsura....

Éltem legfontosabb ügye ekép jól utba indulván, az én és Delnei bácsi szívós türelmetlenségének sikerült az összes szokásos családi előkészületek és czerimóniák mellőzésével, menyegzőnköt pünköszt harmadnapján megtartani, s én másnap mint a föld legboldogabb halandója, Agnest Sándorfalvára vittem új gazdaságomba, hová anyósom is elkísért.

— De kedves Ferim, vágtam szavába elbeszélő barátomnak, — megengedj, én ugyan egész szívből örvendtem és lelkesültem boldogságod történetét, de hisz te az asztalon diszolgó rózsatő történetét is ígérted nekem elbeszélni és —

— Ej, ej, már csak látom, hogy te is meg vagy érve a házasságra barátom, mert elegendő türelmetlenséggel látszol birni. — Hisz épen most fog kiderülni az, a

mit történetemből a dolgok sorján egészen idáig én magam sem tudtam.

Sándorfalvára késő este érkezünk. Másnap reggel anyósom jobbkor kelvén, a tornáczon találtuk őt, midőn a kertbe indultunk reggelihez. Ott volt most is a tornáczon az a sor virágcserep, melyet a néni szekerein el nem vihetett, ezek között babrált a jó öreg asszony. Agnes megpillantva e virágokat, összererezett s karomat jobban magához szorítva, titkolódzva kérdé:

— Hol a rózsatő? Feri, hová tetted?

— Az bizony ott van most is Somlyón kis szobámban, melyet rendes szállóhelyemül bérben tartok; felelém könnyedén.

— Az istenért, küldj rögtön, — de nem, menj magad, — de nem te ne menj, maradj nálam... itt van Rebi, őt küldjed, hogy hozza ki rögtön, de rögtön! oh hogy is tudta így elfeledni, sopánkodék a kedves angyal miközben az aggodalom színváltozásai a szépség minden árnyalatait ragyogtaták gyönyörű arcán.

— Mit susogtok itt a hátam mögött? kérdé mosolygva anyósom, — már vége, látom én; nekem nincs többé leányom! már ezentul minden dolga titok előttem... fejezé be sohajta.

— Nincs többé titkunk kedves anyánk, sieték én a felelettel, — Agnesem visszahozta nekem azon rózsatőt, melyet mama elvitt nékie mult őszszel, tudja tán még?

— Mit visszahozta?! rémülködék anyósom, — hol, hogyan, mikor? ez lehetetlen, hisz erről mit sem tudok!

— Oh te Feri! vágott közbe nóm szemrehányó hangon, s anyjához kérlőden folytató: lelkem jó anyám, ne haragudjék, de — de —

Szegény kis nóm, belesült, valamit hazudni akart, s ehez nem tudott soha az angyali lélek. Egy zavarteljes szünet állt be, mely reám kellemetlenül kezdte hatni; s azért ketté vágandó e kérdést, elsiettem, s gondolkodás nélkül az egyik mezőre indított bérés-szekorem latorjájára pattanva, sebes vágatva Somlyóra robogtam a rejtélyes rózsatő után, mert megvallom, már annyiszor idézett elé e lényegtelen tárgy izgató és esudálatos hangulatot nőmnél, hogy magam is vágytam már tisztába jönni e rejtélylyel. A szerelem valóban száryan jár, s én alig másfélóra alatt a fatalis rózsatővel Sándorfalván termettem, s azt a kertbe a nők elé vitetém, mint valami delinquenst, kinek elég nagy büne volt, hogy az én kedvesemet annyiszor rebegésbe hozta.

Mikor a rózsatő ott állott előttük s Agnes figyelmesen körülmélelé és tapogató a bődönke abroncsait s a földet a tő körül, diadalmas mosollyal tekinté rám és mondá: „Na jól van, nincs semmi baja!“

— Hála az égnek! sohajta anyósom, ki igen felizgatottnak és nyugtalannak látszék.

— De hát végre is, kedves Agnesem, megtudhatom-e, hogy mely titkos varázs vagy érték fekszik e rózsatőben? kérdém nomet, kissé türelmetlenkedve ily hosszas rejtélyesség után.

— Igen édes Ferim, meg fogod tudni rögtön, válszolt örömmel, — jól mondád, hogy titkos — —

E pillanatban megnyílt a mellékszoba ajtaja, hová barátom elbeszélése kezdetén a társaság tagjai vonultak volt, s elől a házi asszony, két kezén két gyönyörű kis

végével kötelevekben, készpénzben és hátralékokban 7882 ft 68 kr;

Jelenben van kötelevekben és takarékpénztári készletben 7418 frt 70 kr kámatozó tőke.

Egy alkalmas ovodai saját helyiség a legfőbb ohajtása az egyletnek, mert csak így helyen lehet az ovodást jól beállítani gyermekként. Még eddig nem sikerült a bizottmányának ily alkalmas helyiséget szerezni; de ez kiváló figyelmét kell, hogy jövőre is igénybe vegye, s a kedvező alkalmas bizonyosan fel fogja használni.

Mely tiszteletteljes előterjesztésem után, köszönetet mondok e nemes város elöljáróságának, érdemes főbírájának, a nagy gyűlés ez idő szerinti elnökének, az intézet irányában tanúsított folytonos pártfogásért.

Az alap szabályok értelmében a nagy gyűlés egyik teendője lévén a választmányt s hivatalnokait újból választani, ezezzel az intézet választmánya s tisztségviselői nevében le mondok, s megköszönve az eddig bennünk helyezett bizalmat, föl kérjük a tisztelt nagy gyűlést méltóztatásuk új választásról intézkedni. Bihari Sándor, ovoda egyet igazgató. —

E jelentés megnyugtató tudomásul vétetvén a jelen voltak által, egy bizottmány neveztetett ki a részletes számadások felülvizsgálatára, s egyszersmind határozott, hogy a választmány és igazgatóság új választását e néptelen gyűlés megtenni nem kívánja, hanem folyó jun. hó 18-ára egy folytatódagos közgyűlés fog hirdettetni, a mikorra tán több részvétel várható; ugyanezzel tegye meg a számadás vizsgáló bizottság is jelentését. Ezután határozat hozott, hogy az intézet tőkéi ezentul ne adasanak magánosoknak kölcsönbe, hanem kizárólag a helyi pénzintézeteknél helyeztessenek el kamatra. Végül az érdemes, buzgó óró eddigi igen csekély évdija 100 forinttal fölemeltetett, s a néhány jelen volt szomorgó hangulatban eloszlott.

Remélvén, hogy a június 18-án tartandó folytatás látogatottabb lesz, tudósításunkat további elmélkedés nélkül bezárjuk.

b.—r.

A berlini iskolák külső körülményei egészségi szempontból.

(A porosz egyetemes közoktatásügyi kormányzat központi közlönyéből.)

(Folyt. és vége.)

4. A testi mozgásokról.

Ezek részint torna-gyakorlatok, részint az egy órai ülés után történő mozgásai a testnek, névszerint a ka-

fiuskat vezetve, örömsugárzó arcezzal mutatá be nékem fiait. A kis fiúcskák illemesen kezét csókolni jöttek, s én megismogattam szép szöke hajzatukat, neveiket kérdvén. Nagyon szerettem már akkor is a szép kis gyermekeket, de megvallom, e perczben még sem bántam volna, ha néhány pillanattal később nyílt volna alkalmam velek nyájaskodni. — Békételen pillantásom barátomra elárulhatta ezen gondolatomat, mert Feri mosolyogva mondá:

— Kérdezd csak pajtás ezeket a fiukat, hogy mik akarnak lenni, ha megnőnek? s aztán hogy mivel akarnak az élethez fogni? A kis csacskák nem is vártak második kérdést, hanem pezsgő élelvenséggel mondták el szinte egyszerre.

— En huszár leszek, Jani meg pap lesz; (Jani is ugyan így referált Paliról,) aztán én aranyos kardot veszek, Jani pedig aranyos könyvet, mert nekem ám lesz sok-sok pénzem, ... ötszáz arany pénzem lesz, ... a pünköszt rózsza hozta... ugy-e mama? az ott ni, a melyik az asztalon van!... s ezzel ujjukkal az asztali rózsára mutattak, tapsoltak s ugrándoztak a kis lurkók, míg szüleik felkapdosták őket s csókjaikkal tapaszták be a csacságó szájacskákat.

Most fejte állott előttem az egész talány, mely az ártatlan leánysziv feltétlen becsületességére épen úgy, mint a szerető leánysziv kizárólagos érzelmére, de összevéve az én jó barátom tökéletes boldogságára áraszt fényes világosságot!

Kiegészítő felvilágosításul még azt jegyzé meg Feri barátom a gyermekek tudósításaihoz, hogy boldogult nagybátyja Kászoni neje, a forradalomkor rejté el az ezer darab aranyat a rózsafa tövéhez a bődönkébe, az akkori szorongatott időkben nagy sietséggel és férje tudta nélkül, ki mindenekben határtalanul bizott neijében. A nagynéni 1849-ben az ellenséges hadak benyomulásakor Csikba, ijedségből szivgöreszt kapott és néhány percz alatt meghalt, az aranyak rejtélyét ideje sem lévén tudatni. A jó Kászoni bácsi neijében mindenét veszté, s így nem igen busulta azután soha aranyait, legalább senki sem hallotta tőle csak említeni is eltűnt aranyait. Agnes a rózsátót Csatárfalván a bődönkéből ki akarta ültetni tavasszal a kertbe, s mint szenvedélyes virágkedvelő és nem oly dologiszonyra nevelt kezű gazdasszony, — sajátkezüleg végzé e munkát, mely alkalommal ő akadrt rá az aranyakra. Agnes első gondolatja volt, hogy e pénz nem ötlet illeti, hanem azon ifjút, kinek arczképét anyja a többi képek közt elhozta, s ki tudta szerint nem volt oly gazdag, mint ő. Hogy titkot csinált anyja előtt a talált kincsből, ennek lélektanát okát nehéz volna keresni; egy leány sziv oly mély titok!... Hogy miként hozatta be Agnes a rózsátót Csikba a bucsujárás ürügye alatt, s a továbbiakat, már tudjuk. Csak azt kell még hozzá tennem, hogy a rejtélyes rózsafáról én is törtem le a kedves pár engedelmével egy ágacskát, s ezt gondosan ápolva, haza hoztam Csikból s elültetém azon vágyó reményben, hogy a pünköszt rózsza mielőbb nekem is teremjen mint Feri barátomnak: ezer aranyat?... nem! hanem egy oly kedves, oly édes családi boldogságot!

Rápolyt Károly.

roknak s lábának, mit nem lehet eléggé ajánlani, végre pedig a szabad ég alatt eszközözendő mozgás, a délelőtti és délutáni oktatásnak egy negyed, vagy félóra való megakasztásával.

A tornázásnak legjobban az előadás utáni órákban van helye, azt mindjárt ebéd után gyakorolni nem tanácsos.

Említés tétetik itt a fürdésről is, melyet legtanácsosabb a szülők gondjaira bízni.

5. Szellemi megerőltetésekéről.

Ezeket idejekorán kell félbeszakítani, ne hogy ártalmasakká váljanak. A hetenkinti órák száma az alsóbb osztályokban 24—26, a felsőbbekben 30—32, s ezek ugy vannak a hétnek 6 napjára felosztva, hogy egy-egy napra legalább is 4, legfőlebb pedig csak 6 óra jut; a délelőtti s délutáni oktatás közé két-három óra esik.

A szünidők összesen körülbelül 10 hetet foglalnak el. Az iskolai kötelezettség a 6-ik, illetőleg a 7-ik évvel kezdődik s 7—8 évig tart. A tanulók viszonyaira, a tantárgyakra s a házi dolgozatokra kell tekintettel van, s általában a fennálló rend olyan, mely az egészség fenntartásának minden irányban kedvez. Kívánatos még a nyári időben a tanítás idejének megrövidítése, esetleg a délutáni oktatás teljes megszüntetése.

6. A büntetésekről.

A büntetések gyakran válhatnak betegségek okaivá, s azért elővigyázat kívánatik végrehajtásuknál. Ha a tanuló visszatartatik az iskolában, s büntetési feladványt kap a tanár felügyelete alatt, nincs megengedve, hogy az előadási idő után egy órán tul ülve hagyassék, sziatyugy nem szabad a tanulókat hosszabb ideig állva hagyni. Testi büntetés, kisebb fiuknál kivételes esetekben alkalmazható.

7. Az ivóvízről.

Gondoskodni kell, hogy minden iskola közelében kút legyen, egészséges ivóvízzel.

8. Az árnyékszékekről.

Ezek az iskolaházon kívül szabad, szellős helyen vannak, a tanulók számára képest elég téresek. s olyanok, hogy könnyű bennök a disinfekcióval alkalmazni.

9. Az oktatási eszközökről.

Oly oktatási eszköz nem türelik, mely az egészségre ártalmas befolyású. Az alkalmazott tankönyvek nyomtatása sem nagyon apró, sem nagyon sűrű. Képek, ábrások stb. úgy vannak felaggatva, hogy a szem megerőltetése nélkül kivehető legyenek.

Figyelmet érdemelnek még a könyvek s irkák kötései; mert az anyag, melyekből ezek készülnek, nem ritkán mérget tartalmaz.

Végül még ajánlatik, hogy a tanár különösen három pontra ügyeljen: a tisztaságra, a test tagjainak tisztességes használatára s a testi erő s ügyesség fejlesztésére, melyek az ifjúságot elsatnyulástól, kitarás hiányától, erőtlenségtől s erélytelenségtől legalább képesek megóvni.

Meglehet, hogy ez utóbbi szám sok olyat tartalmaz, mit olvasóink egy része amugy is tud. Négis nem haboztunk azt is közölni, mert az egészet oly alaposan szerkesztett dolgozatnak tartjuk, hogy diatetikai szempontból minden iskolának szabályrendeletül ajánlható.

Közi: Paal Gyula.

Orvosi jelentés az előpataki fürdőidény lefolyásáról 1870-ben.

(Folytatás és vége.)

A régi gonorrhoe-ák melyek csak is el voltak nyomva, kezdettek folyni, hanem gyógyszer nélkül is elállottak.

Görvélyes nyakdagánatok oszlottak el, kivált a gyermekeknel gyógyviz használása után, — továbbá az altesti életművek tetemes gümő kóros daganata két esetben tetemesen javult.

Több gyermekeknel a víz használata után a geleszták kitakaródtak.

A mellfulladásban szenvedők is jól tudták túrni az előpataki gyógyvizet, kellő utasítás következtében.

A terhes nők is jól tudták eltúrni az előpataki gyógyviz forrásait, nem is következett be nálok kora szülés.

Az esős idő miatt többeknel csalán kütég mutatkozott és többeknel a víz használata után birálati kelések tűntek fel.

Bárgyú volt kettő, mely kóresetek a vérvizenyősségből származván, itten gyógyultak.

Egy öreg zsidóné szivszőlőhűdésben elhalt, — továbbá egy öreg héber és ennek hitvesén gyilkolási merénylet követtetett el. A nő egy napig sem feküdt, de az öreg férj ástmaticus, életműves szivbajjal, továbbá scorborticus, 11 nap mulva annyira magához jött, hogy Brasóban folytathatta gyógyulását. Tetteit nem sikerült a bíróságoknak kinyomozni mindekkorig.

Végre szabad legyen néhány nevezeteseb esetet töredékében közlenem:

1) I. 22 éves kised korától göresükben, eszmétlenségben gyakran hetenkint is többször szenvedő, gyógyszerket hiában használt, Előpatakán 5 nap mulva bebizonnyult, hogy pántlika-geleszta oka volt bajának, mely kitakarodván, meggyógyult.

2) D. 38 éves nő epekő miatt sárgaságban 3 év óta szenvedő, tavaly 3 hét mulva javult, az idén meggyógyult.

3) J. B. 40 éves kiasszott, kimerült, felgyógyult, megerősödött; bajának oka az emésztő művek gyengülése volt.

4) G. M. 65 éves vízkóros lépdaggal mellfulladással; az okozóbaj hasüregbet félig betöltő lépdag 42 nap mulva felgyógyult.

5) H. G. tisztségviselő, 38 éves 4 év óta sárgaságban és fejszédélgesben szenvedő. A baj oka májdag, meggy.

6) Sz. kereskedő húgyhólyag-takárban 13 év óta sinylódó, kinzó fájdalmától megszabadult.

7) M. 69 éves vérbomlásban szenvedő, mellfulladással, lábainak köszvényes fekélyeivel meggy.

8) K. 50 éves, lábfehélyes, májdaggal, mindkét bajból meggy.

9) N. 46 éves, 3 év óta gyomorzsárában, hányással, kimerült egyén, megerősödött, meggy.

10) K. vén bányász, idült hányással, vértágok gyengeségével, meggy.

11) O. b. K. 62 éves, fejszédélgesben. kabultsággal kinlódó, legkisebb zajra is ingerlő májdaga elmulván, meggyógyult.

12) R. vesevérzés gümőkórból származó vérhassal, és aranyérrel bonyolodott meggy.

13) N. 10 éves leánykánál torok mirigyek tulterése és lépdag, sok láz után meggy.

14) N. 29 éves nő, máj-lépdaggal, meg vizenyős lábdaggal, vérbajból eredvén, tetemes javulással hazatért.

15) R. F. sárgaságban 4 év óta szenvedő, 52 éves, meggyógyult.

16) R. napokig tartó méhgöresök egy 32 éves nőnél, elmúltak.

17) S. 31 éves hébernő, bélcsatorna gyengülésből eredt hasmenéstől a borviz használata által megmenekült.

Dr. Szabó Vazul.

Helyi dolgok.

— **Kisedovodánk** közgyűlése folytatólag folyó hó 18-án délután 3 órakor lesz a tanácsház termében. Utalunk előli tudósításunkra, s kérjük polgártársainkat, azt figyelemmel elolvasni, nemcsak, de ez ügyet jobban szívékre venni.

— **Nemes Marosszék** bizottmányi gyűlése folyó hó 15-én veszi kezdetét.

— **A maros-vásárhelyi takarékpénztár-nak** 1871. májushavi üzletforgalma.

Bevétel:

Pénztár maradvány aprilis haváról	5038 ft 63 kr
Takar. pénztári betétek 78 féltől	26509 „ 42 „
Visszafizetett váltók	90800 „ — „
„ előlegek	1552 „ 50 „
„ zálogkölcsonők	755 „ — „
Befizetett kamatok	1578 „ 40 „
Különféle illetékek	812 „ 78 „
Megtérített kezelési költségek	23 „ 90 „
Késedelmi kamatok	34 „ 55 „
Összesen	127105 „ 18 „

Kiadás:

Betét visszafizetés 41 félnek	17210 ft 35 kr
Kifizetett betéti folyó kamatok	146 „ 30 „
Leszámitolt váltók	83355 „ — „
Előlegek értékpapirokra	514 „ — „
Zálogkölcsonők	225 „ — „
Kifizetett részv. osztalékok 1870-ről	252 „ — „
„ 1869-ről	18 „ — „
Kezelési költségek	46 „ 48 „
Tiszti fizetések	183 „ 32 „
Felszerelvények	1 „ — „
Házber	200 „ — „
Posta és bélyégdíjak	1 „ — „
Igazgatási költségek	10 „ — „
Pénztármaradvány	24942 „ 53 „
Összesen	127105 „ 18 „

Maros-Vásárhelyt, 1871. június 3-án.

Z. Dr. Knöpfler V. Jenei Albert Rápolyt Károly
igazgató. aligazgató. könyvvezető.

— **Hibaigazítás.** Mult számunkban a „honvédmenház ügyében“ közölt hírlünkben a harmadik sor után nyomdai hibából kimaradt e sor: (arczképből) „álló nagy műlapot, s mint a gyűjtőkönnyvből“ (láttuk stb.) a mit is ide igazítani kérünk.

— **Hámorszky** Lajos ur, Murad Effendi, török szolgálatban lévő ezredorvos hazánkfia, jelenleg városunkban mulat rokonai látogatásán.

— **A Deutsch** kávéház söresarnokkal is egybe lesz kötve; így megszélesbedve, tán most elég erős alapokra fog támaszkodni, s nem lesz mint eddig — „kártyaház“!

— **Mindenki látta már,** hogy kivált hétivásáros napokon a portékájukat eladott falusi székely atyafiak mily eszeveszetten szoktak az utcákra, a legsűrűbb népmozgás között is, szekereikkel vágatni kifelé a városból: ezer szerencse és csuda, hogy hetenként szerencsétlenségek nem történnek, mint pl. a mult szombat, midőn a szentmiklós utcában egy tót napszámot vert le egy ilyen rohanó atyafi; a rendőrségnek ez esetről nincs tudomása, de igenis van a végtatás szokásáról. Mi láttunk már olyan esetet, hogy a végrehajtó városi biztosok a közlekedést akaratlanul és sokkal kevésbé zavaró falusi szekereket ugyancsak derekasan, et cumbaculo — is rendre utasították; valjon nem lenne-e legalább ép oly szükséges ezen vágatók között is néhány hatályos büntető példát statuálni? A vágatók szekerek és vágató bivalyok sokkal több figyelmet érdemelnének!

— **A m.-vásárhelyi országos kórházban** 1871 május hóban ápolott betegek kimutatása.

	Férfi.	Nő.	Összesen.
Aprilisról maradt	22	12	34.
Májusban fölvetetett	41	22	63.
Összesen	63	34	97.
Meggyógyult	25	11	36.
Nem gyógyult	2	„	2.
Meghalt	5	„	5.
Összesen apadott	32	11	43.
További ápolás alatt maradt	31	23	54.

Járványos betegség nem uralgott; ámbár volt egymázos eset, sőt egy hólyagos himlő is volt; leggyakoribb bántalom volt, a folytonosan hűsen változó légviszonyon alapuló hűléses esetek, légzőszervi bajok, s főleg általá-

nos betegségek. M.-Vásárhelyt, 1871. június 3. Közl: Topler József, kórházi orvos.

— **Június 7-én tartott hetivásár.** Egy ausztriai mérő tis ztabuza jobb 5.36, másod 4.84, eley jobb 4.20, másod 3.56, rozs jobb 3.84, másod 3.50, kendermag 3.60, zab 2.80, törökbusa 4.20, faszujka 3.20, borsó 3.28, pityóka 1.74, egy mázsa széna 3.60, szalma 1.70, 36 czo-los, öl tűzifa kemény 18.50, lágy 11 ft. egy jó lud 4 ft, pujka 2.80, tyuk 60 kr, egy páresirke 45 kr, egy font marhahus 22 kr, disznóhus 26 kr, szalonna 40 kr.

KÜLFÖLD.

Franciaországból kevés új hír érkezett a napokban, Párisban teljes rend uralkodik. A házmozgások és elfogatások azonban egyre folynak még s a foglyok száma temérdek. Némely hírek szerint Pascal Grousset Párisban, mások szerint Svájcban Pyattal együtt elfogatott; sikerült azonban megmenekülnök s jelenleg is Svájcban tartózkodnának, bárha tartózkodási helyüket maga a svajeci kormány sem ismeri.

Mac-Mahon tábornagy máj. 28-ról következő proclamatiot intézett a párisi lakossághoz:

„Páris lakói! Franciaország hadserege megmentésekre jött, Páris megmentetett. Katonáink ma négy órákor elvették az utolsó hadállásokat, melyek a felkelők birtokában voltak. A harc most be van fejezve. A rend, munka és biztonság ismét fel fognak éledni. Kelt a főhadiszálláson, 1871. máj. 28.”

Párisból érkező magán tudósítások szerint, a nagy világváros élete lassankint ismét rendes kerékvágásába jő. A boltok és nyilvános helyek megnyitak, s a lakosság özőnével tödul a romokhoz s a küzdelem más színhelyeihez, melyeket nagy vértócsák borítanak. A „Pérelachaise” temetőben temérdek a még el nem takarított hulla. E temetőben állítólag 6000 felkelő esett el.

A francia nemzetgyűlésben nem rég felmerült azon indítvány, mely szerint a Bourbon-család száműzetéséről hozott törvény eltörölendő lenne, már a bizottság elé került. A bizottság jobbjára a javaslat pártolóból áll. Semmi kétség, hogy legközelebb az egész bukott királyi dinastia Franciaországba vissza fog térni.

A nemzetgyűlésbe pótválasztások fognak történni, miután mintegy 120—130 szék üresen áll. A kormány határozata szerint a választások jun. 18 és 25-én fognak végbe menni. Egy látszik, hogy a képviselői székekbe juthatni a legitimista jelölteknek van legtöbb kilátásuk.

Az olasz kormány egyik félhivatalos lapja az „Italia,” határozottan megczafolja azon híreket, mintha Olaszország észak-nyugati erődei fölszereltetnének.

Vilmos, braunschweigi herceg, a német császár utólagos jóvá hagyásának reményében végleg utódánul szándékozik kijelölni Agost Ernő hannoveri korona herceget. A német hadseregben általában az angol Martin-féle fegyvereket szándékoznak meghonosítani s e czélra a francziáktól elszedett 540,000 darab chassepot fogják átalakítani. Gortsakoff herceg hosszasan értekezett Bismarckkal s azután Vilmos császárnál és a korona hercegnél volt audientián.

Bismarcknál Klapka is volt kihallgatáson s a birodalmi kancellár több óra hosszat beszélgetett vele, miközben csipősen, de a legnyitabb rokonszenvvel szólott az osztrák-magyar birodalomról s oda nyilatkozott, hogy Németországnak érdekében fekszik, az osztrák-magyar birodalom megszilárdulása.

Hugó Victor folyó hó 2. hagyta el második hazáját, honnan száműzetett, egyelőre Hollandban települendő le. Elmenetele előtt az „Independance belge”-ben nemcsönérzettel, de panaszos hangon szól a kormány és törvényes hivatali közegek szándékos hanyagságáról azon brutális tény körül, melylyel őt a büsseli csöcselék bántalmazta.

VEGYES.

— **Bittó István** képviselőházi első alelnök lett Horváth B. helyébe igazságügyi miniszter. Életrajzából a „Föv. L.” után közlünk egy rövidke kivonatot. Bittó István Pozsonymegyében, Sárosfalván 1822 máj. 2-án született. Atja (Benjámín) Pozsonymegye alispánja volt, s fiát gondos neveltetésben részesíté Pesten s Pozsonyban. Bittó később Zalay Alajos ítélőmester mellett gyakorolkozott. Mosonyban megyei aljegyző lett, 1845-ben pedig Pozsonyban szolgabíró. 1848-ban az alsó-csallóközi kerület választá képviselővé, s mint ilyen a kormányt Debreczenbe és Szegedre is lekísérte. Világos után török földre menekült, s Konstantinápolyból Athénbe s innen Marseillesbe ment. Tett kirándulásokat Angliába s Göroróval Svájcba. 1851-ben engedélyt nyert a hazatérésre, Somogyban települt le s gazdálkodott. 1861-ben s 1865-ben a szigetvári kerület választá meg képviselőnek, s később Abrudbánya választá meg. Nem zajos szereplésű, de igen tehetséges, jellemző, szeretetreméltó modoru férfi. Az ellenzék is rokonszenvvel van iránta.

— **A „Victoria”** új elnöke lett id. Hintz György; alelnök: Simon Elek; igazgatók: Wagner Fr., Frits Albert, Bogdán István.

— **Állami távirtdai állomás** legközelebből nyílt meg B.-Hunyadon és Sz.-Kereszturon. A gy.-sz.-mikiósi és borszéki állomások megnyitása is legközelebből várhatók.

— **A kolozsvári ev. ref. főtanodát** érzékeny veszteség érte. Kócsi Károly a természetrajz jeles tanára mellhártya gyuladásban 42 éves korában f hó 2-án éjjel meghalt. Béke hamvaira!

— **A legfelsőbb ítélőszék** Karagyorgyevics hget és társait fölmentette a gyilkossági vád alól három napi tanácskozás után, a bizonyítékok elégtelensége miatt.

— **Az országgyűlési ülészek** folyó hó 10-én be-
záratik.

— **Báró Siaguna András**, nagyszombeni gör. kath.
érsek, súlyosan megbetegedett.

— **A brassói gázgyár**at közelebből vásárolta meg
egy marseillesi társaság 95,450 frtért.

— **Az 1864-ik sorsjegyek** május 1-jei huzásán
Bécsben következők lettek a főbb nyertesek: 1197 sor-
zat 35 szám nyert 250,000 frtot; 3529 sor. 79 szám
25,000 frtot, 1197 sor. 46 sz. 15,000 frt. 3025 sor. 17
sz. 10,000 frt. A többi kihuzott sorozatok ezek: 171—
626—3645—3753.

A szerkesztő nyílt postája.

M. Kapusi levelezőnknek. Mult számunkban közlött
tudósításában ön egy válótlanságot állított, hogy ugyanis
öntől a közevetvámot M.-Vásárhelyről kimenet is, is-
mét megvették volna. Ez uram lehetetlen! Mi utó-
lag végére jártunk, és ismételve is határozottan állítjuk:
hogy az lehetetlen, és nem is történt meg. Ön jóhisze-
müleg közölte az ön állítását, mert egy visszaélést
vélttem felderíteni benne; most azt ezennel semmisnek
nyilatkoztattván, azon kérjük, hogy máskor phantasiájá-
nak ne engedjen ilyes kikapást, mely nekünk sok kel-
lemetlenséget okozott.

Trövénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. június
12-ik és következő napjain a következők ügyek fognak
nyilvános ülésben tárgyalatni.

I. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Ferencz Károly.

Gr. Haller György br. Szentkereszti Sigmondné e.
zárlat i. Drottler János Gottschling Adolf e. 5 frt i.
Heid Katalin Schiller György e. egy 100 frt államköt-
vény felett Morscher Károly Szászváros közönsége e.
ügyvédi díj. i. Lingner Márton Csulei Dumitru e. 64 frt
i. Dán Juonné Balázs Gergely e. zálog felett.

Előadó k. t. bíró Csergedi János.

Lukács Simon mint Lukács János gyámja Pál Jézsef
e. atyaság elismerése i. Hosz Katharina Johrend János
e. birtok háborítás i. Comsia János Stanu Vladutiu e.
213 frt 90 kr. Komanete János és társa Barbatu George
e. két drb. föld i. Visu Jakab és társa Buda Rafira lui
George e. egy szántó kibocsátása i. Dorschner József
Ciureu Niculai e. 4200 frt i.

Előadó k. t. bíró Dr. Endes Gábor.

Andrási Károly Opitz Ferencz és József e. 4814 frt
30 és fél kr. esztályrészt i. Haller Rezső Vikol János e.
146 frt 76 kr. i. Schön Daniel Schön István hagyatéka
e. 600 frt i. Vikol László Mikó Gyula e. 100 frt s j. i.
Reiszner Mózes Vleik Alexa e. 100 frt i. Márik János
Tolvaj Sigmond és a Kolozsvári ev. ref. főtanoda ellen
bérlemény i.

Előadó t. k. bíró Deési Farkas.

Klein Frigyes és Korbuly Bogdán a gr. Bethlen
Lajos esdöttmege e. 26000 frt vételár felosztása i. Bigyán
Alexa Janka Lajos e. 400 frt i. Tamás Miklós Gergely
Márton e. egy kecske i. Goll és társai Holieser István
és dr. Andre Ferencz a gr. Bethlen Olivér és neje br.
Nalácsi Józsefa esdöttmege részére folyosított 25,029 frt
90 kr. kárpotlási összeg átutalása i. br. Bruckenthal
Antonia Barcsay Lászlónéval fennforgó ügye. A deésaknai
ev. ref. egyház Finta Lajosné és társa e. végrendelet ér-
vényesítése i. Lup Anna és társa Dordea Juon e. 29 frt
37 kr. Glodariu Mojsza Schenker András e. 26 frt 26 kr.
Kossi Sándor Rosenblum József e. 1000 frt i. Hersch
Elis Hersch Izrael e. 315 frt 100 véka tengeri és 100
véka rozs i.

Előadó k. t. pótbíró Dr. Dósa Miklós.

Dániel Mihály László Anna e. bétáblázás i. Uzon
és Lisznyó községek Benkő János és érdek társai ellen
sommás visszahelyezés i. Lengyel András Gál István e.
kártérítés i. Rucsa János a királyi kincstár bérviszony
megszüntetése i. Özv. Pikuj Ferenczné Bán Mózes ellen
sommás visszahelyezés i. Nagy Gergely Dimény Elek e.
sommás visszahelyezés i. Fere István Kis Mihály e. 80
frt kártérítés i. Ezös Elek és társai Zsögöd községe e.
egy elzálogolt tehén visszaadása s 43 frt kártérítés j. i.

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Dóza Dániel.

Nemes Gáspár Nemes Ferencz e. örökvásári szer-
ződés érvénytelenítése i. Miklós Mihály Iliyes Mihály e.
fekvőségek kibocsátása i. Nagy Soimos községe e. Da-
raghi Mihálynak munkabér hitelesítése i. A m. kincstár-
nak Majer Lázár e. 5046 frt s járuléka i. Kovács Mi-
hály Orbán Katalin hagyatéka e. osztály i. Kádár Sándor
és neje Dombi Mózes e. erdő rész átadása i.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter.

Baranyai Erzsébeth Nuridsán János e. atyaság el-
ismerése és gyermek tartás i. Dobrota Vaszilika Dragota
Irimie Gaura e. egy csűrhezi tulajdonjog elismerése i.
Toaderu Avramu George Andronu Surdule és társa e.
210 frt i. Nagy Antal Aczél István e. 29 frt 38 kr. i.
Zsakó János Vermes János e. 170 frt 88 kr. i. Dama-
schinu Moldoranu Maria Vunca Toaderu e. sommás vissza-
helyezés i. Pascu Brusiu Ivan Sneaga Toaderu e. som-
más visszabélyezés i. Veres Péter árva ügye.

(Vége köv.)

Bécsi tőzsdei árkelet.

(Június 9.)

5% metallique	59.—
5% nemz. államkölcsön	69.—
1860. államkötvény	100.20
Bankrészevény	784.—
Hitelrészevény	289.50
London	123.60
Ezüst	121.50
Arany	5.87
Napoleon arany	9.83
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	80.25
" " " temesi	77.75
" " " erdélyi	76.25
" " " horvát-slavon	85.50

Felelős szerkesztő: RÁPOLTY KÁROLY.

HIRDETME NYEK.

Hirdetmény.

A magyar kir. honvédelmi ministeriumnak
folyó hó 16-án 12672. szám alatt kelt rende-
tével a kerületben hiányzó lovassági pótlovak
bevásárlása engedélyeztetvén, ezen bevásárlás f.
év **június 1-én** Kolozsvárt a m. kir. honvéd
lovassági laktanya helyiségnél megkezdődik, M.-
Vásárhelyt és Segesvárt folytatni fog.

Midőn ezen pótlovazás közhiré tétetik meg-
jegyeztetik; miszerint a lovak darabja 180 frt
o. é. fizetődnek, melyeknek egy harmada lega-
lább 15 marok egy hüvelyk, egy harmada leg-
alább 15 marok, és egy harmada 14 marok 3
hüvelyk magasságu, 5. és 7. év köztiek, kemény
kötésűek és zömök természetűek kell hogy legyenek.

A m. kir. honvéd pótlovazás bizottságának
elnökségétől.

Kolozsvárt, 1871. évi május hó 27-én.

Lendvay,

(44) 2—3 őrnagy.

Haszonbérbe adatik 1872. ápril 24-től
3 vagy több évekre Cserefalván, Maros-Vásár-
helytől $\frac{3}{4}$ órányira az ország út mellett, egy lak
és gazdasági épületekkel ellátott birtok, mely áll:
12 hold belsőből, negyedfél hold szőlőből, 16
hold kaszálóból, 44 hold szántóból, és szabad
legelési jogból, szcbbeli ajánlatokat idei agustus
15-ig elfogad a tulajdonos, M.-Vásárhelyt régi-
baromvásár-uteza 574. ház szám alatt.

(42) 3—6

Rothschild és Társa

Posta-utca 14-ik szám

BÉCSBEN.

Legujabb és legelőnyösebb sorsjáték
társulatok

300,000, 250,000, 220,000, 200,000

150,000, 140,000, 100,000, 70,000,

50,000, 25,000 frt stb. nyereményekkel

A cs. kir. osztrák 1864. évbeli államsorsjá-
ték 20 sorsjegyre.

Egy bélyegezett részlet jegy, mint első
részletfizetés 8 frt.

M. kir. államsorsjáték 20 darab sorsjegyért,

Egy bélyegezett részletjegy, mint első rész-
letfizetés 6 frt.

Török császári sorsjáték 20 db sorsjegyért,

Egy bélyegezett részletjegy mint első rész-
letfizetés 6 frt.

40 darab Braunschweigi hercegi sorsjegyre,

Egy bélyegezett részletjegy mint első
részletfizetés 5 frt.

Minden huzásra érvényes.

Egy huszad részvényjegy az 1864-ik évi
államsorsjegyekre, darabjáért 8 frt, 9 darab
70 frt 20 darab 150 frt.

Egy huszad részvényjegy a m. kir. állam-
sorsjegyekre 7 frt darabja, 6 darab 40 frt,
20 darab 130 frt.

Igervények minden huzásra.

Megbizások a cs. kir. tőzsdénél akár kész-
pénz fizetésért akár megfelelő előpénzért a
legpontosabban teljesítettnek.

Állampapírok, sorsjegyek, bank, vasút
és **iparrészevények** eladása és megvásárlása.
kimutatások tervek és huzás-lajtromok
ingyen.

Rothschild és Társa,

Bécsben, posta-utca 14. szám.

(22) 6—20